

10 - TDE

Madlen

30 Haziran 2026

Masalın Yapı Taşları

Dinlediğiniz masaldaki **tekerlemelerin** ve **kalıplaşmış ifadelerin** metnin akışına ve ahengine olan katkısını açıklayınız.

Örnek Cevap Formatı:

Yazılı açıklama (2-3 cümle)

Değerlendirme ölçütleri:

- Dili akıcı kılması
- Dinleyiciyi masal dünyasına hazırlaması
- Sözlü geleneğin ritmini yansıtması
- Ezgi ve ahenk unsurlarını güçlendirmesi

Sözlü Kültürden Yazılıya Dönüşüm

Dinlediğiniz masalı bir **film şeridi** haline getirecek olsanız, olay örgüsündeki en önemli **dört sahneyi** kronolojik olarak sıralayınız.

Örnek Cevap Formatı:

Numaralandırılmış liste

Değerlendirme ölçütleri:

- Döşeme (tekerleme) bölümü
- Olayın başlangıcı ve çatışma
- Olağanüstü unsurların ortaya çıkışı
- Mutlu son ve öğüt

Ezgi ve Ahenk Karşılaştırması

Derste incelediğimiz **koşuk** ile **türkü** arasındaki ahenk benzerliklerini **ritim** ve **ezgi** kavramları üzerinden karşılaştırınız.

Örnek Cevap Formatı:

Karşılaştırma tablosu veya kısa metin

Değerlendirme ölçütleri:

- Hece ölçüsünün kullanımı
- Müzik/ezgi ile söylenme ortaklığı
- Anonimlik ve sözlü gelenek bağı
- Ritim sağlayan tekrar unsurları

Türler Arası Değişim

Ara metin olarak ele aldığımız **ninni** ve **koşma** türlerinin, edebiyatın tarihi sürecindeki **değişim ve dönüşümüne** dair bir çıkarım yapınız.

Örnek Cevap Formatı:

Çıkarım cümlesi

Değerlendirme ölçütleri:

- Dönemsel sosyal özelliklerin yansıması
- Dilin kullanımındaki farklılaşmalar
- Geleneksel formların korunması veya evrilmesi
- İşlevsel değişiklikler

Anlatıcı ve Bakış Açısı

Masal anlatıcısının **olağanüstülük** ve **kurmaca** dünyayı oluştururken kullandığı dili, gerçek hayattaki iletişimden ayıran temel fark nedir?

Örnek Cevap Formatı:

Kısa paragraf

Değerlendirme ölçütleri:

- Hayal gücüne dayalı anlatım
- Belirsiz zaman ve mekan kullanımı
- Sembolik ve alegorik ifadeler
- İnandırıclık kaygısının farklılığı

Kültürel Varyantlar

Sözlü kültür ürünlerinde karşımıza çıkan **varyant** kavramını bir örnekle açıklayarak bu durumun kültürel zenginliğe etkisini belirtiniz.

Örnek Cevap Formatı:

Tanım ve örnekleme

Değerlendirme ölçütleri:

- Aynı türkü veya masalın farklı yörelerdeki halleri
- Kültürel aktarımda çeşitlilik
- Sözlü geleneğin dinamik yapısı
- Anonim ürünlerin toplumsal sahiplenilmesi